

Stiftelse, hvorved man forbereder og indøver de Embedsſtræfter, ſom Landet efter ſin tidligere og nuværende Organisation har Brug for. Deri ligger Vanſteligheden. Vil man tilfredsſtille den ene Forbring, nemlig at ſaae en videnskabelig Høiſkole, kan man ikke paa ſamme Tid tilfredsſtille den anden Forbring, nemlig ſørge for, at de vordende Embedsmænd ſaae den for dem meſt paſſende Uddannelse. Det er det, man maa ſtille ſig klart lige fra første Færd; her er der en Vanſtelighed, en Dobbeltthed tilſtede, ſom der egentlig ikke under de nuværende Forhold er Udſigt til at raade Bod paa. Jeg ſkal nu oplyſe dette ved nogle Exempler fra de Forhold, ſom finde Sted for Diebliffet. Der klages over, at man udſtrækker Forelæſningerne over en temmelig lang Tid, og at der alſaa ikke erſnoget Forhold imellem den Tid, i hvilken Forelæſningerne vare, og den Tid, det unge Menneſte ſkulde bruge til ſin Uddannelse. Lad mig ſige det ſtrax, at, naar man anſætter ſaa unge Profeſſorer, ſom man nu for Tiden anſætter, tror jeg, at for Manges Bedkommende kan man godt ſige, at de ſelv maa ſtudere videre paa ſamme Tid, de meddele Indholdet af deres Forſkninger til de Unge. De Unge ſkulde alſaa være Bidner til det hele videnskabelige Arbejde, ſom de gjøre ikke for de Unges Skyld, men for deres egen Skyld. Deri ligger en ikke ubetydelig Vanſtelighed. De ere ſelv ikke færdige paa den Tid, de begynde at give Underviſning, og derved bliver deres Forelæſninger vidtloſtige, thi de have ikke ſelv naaet Reſultater. Tænker man ſig, at det var Lærere, der havde Herredømme over deres Stof, ſom ere komne til en vis Udvikling, ſaa at de kunne meddele nogenlunde klare Reſultater — det fremgaar jo kun af en længere videnskabelig Prøve, det kan ikke komme, uden at der er gaaet en vis Tid — der ſkal nemlig ogſaa Erfaring til paa det Omraade — ſaa indtræder den næſte Fare, og det er den, at man giver de unge Menneſter Noget ſom et ſuldfærdigt Arbejde og dermed ſtandſer dem i al deres videnskabelige Forſkning. Der kan nok ſiges noget til Bedſte for den Anſkuelse, at de Unge helſt ſkulde have modne Reſultater, og det kunne de Fleſte nok holde ſig til i den meſte Tid af deres Liv indenfor den Embedsſkreds, i hvilken de komme. Men vil man opnaa det, maa man ſørge for, at Univerſitetslærerne blive ældre og mere forſtandige Mænd, ſom have prøvet og fordyret deres Vidensſkab, ſaa at de virkelig ere i ſtand til at give nogenlunde ſuldfærdige Reſultater. Men ſaa komme vi ind paa Lønningsspørgsmaalet, og ſaa vil man ſe, at en Lønningſlov, der begynder med viſſe Begyndelſesgager og naaer op til en vis Størrelſe, vil aldeles ikke paſſe paa et ſaadant Forhold. Der kunde tænkes den dygtige Mand, der havde levet ube i det praktiſke Liv, ſom vilde være aldeles fortrinlig til at meddele Underviſning paa

et viſt beſtemt Omraade, men ſaa ſelvfølgelig overfor den Stilling, hvorfra han kommer, ikke kan være tjent med at gaa ind under Univerſitetets Forhold. Det er denne Dobbeltthed, jeg vil fremhæve, fordi, naar man vil ordne dette Forhold, er det det vigtigſte, man maa ſe at blive paa det Rene med at fjerne de Vanſteligheder, ſom ville vedblive at være, ſaa længe man bliver ved den nuværende Organisation. Alſaa, man maa have Die for det, hvis man tilſtræber en anden Organisation. Det var nu det. I det Foredrag, vi hørte fra det ærede Medlem for Langeland, var der nogle Betragtninger, ſom ledede mig ind paa, at der burde maatte ſlet ikke være denne Udſkillelſe mellem Fakulteterne. Dette at dele Vidensſkaben i ſaakaldte Fakulteter, er jo Noget, der er opſtaaet i Tidernes Løb, uden at det egentlig ligger i ſelve Vidensſkabens Fornødenhed. Alle Univerſiteter vare jo fra første Færd egentlig kun theologiske Fakulteter, men lidt efter lidt blev man nødt til at indlemme det juridiſke Fakultet, ſenere kom det mediciniſke til og endelig det naturvidenskabelige. Saaledes er den Udviklingsgang, ſom har fundet Sted. Ville vi gaa til vort Naboland Sverig, ville vi ſe, hvorledes det Overveiede, ſom det theologiske Fakultet havde over hele Vidensſkaben, endnu afpejler ſig i Underviſningen derovre. De forſkjellige Fakulteter have endnu ikke frigjort ſig fra den hiſtoriſke Udvikling. Alſaa kunde der, da Vidensſkaben kun er een og kun kan være een, men maa forgrene ſig i forſkjellige Retninger, være Spørgsmaal om, hvorvidt det vil være rigtigt at faſtholde den udvortes Inddeling i Fakulteter, der medfører, at nogle Fakulteter ere Noget, ſom egentlig hører andre Fakulteter til, hvoraf ſjog følger, at de Studerende ved at være bundne til et enkelt Fakultet, ikke ſøge den Underviſning, ſom de burde have ved et andet. Naar nu f. Ex. det ærede Medlem har omtalt, at det er yderſt vigtigt for viſſe Læger at kende det, man kalder medicina forenſis eller den Del af Medicinen, ſom grændſer op til Retsvidensſkaben, vil man alſaa ſe, at her grændſe diſſe to Fakulteter op til hinanden. Der er et Spørgsmaal, ſom jeg af en afdød Læge paa det Indſtandigſte er opfordret til at have for Die ſaa ofte, jeg kunde, nemlig det Spørgsmaal, hvorvidt Tilregneligheden gaar med Hensyn til Forbyddelſer og om ikke det juridiſke Fakultet havde godt af en dybere Underſøgelse af Philoſofien og et større Kjendſkab til Fyſiologi for at ſe, om den juridiſke Vidensſkabs Domme om Tilregneligheden ikke hvile paa viſſe udvortes Forudſætninger, der ikke altid retlig ere tilſtede. — Det er nu Noget, jeg vil omtale her, at Retsvidensſkaben hos os er meget udvortes. Jeg er ſelv gaaet det Studium igjennem fra Ende til anden med Undtagelse af enkelte Dele af Proceſſen — Kriminalproceſſen har jeg gaaet igjennem, men ikke viſſe Dele af Civilproceſſen — men uagtet jeg var frem-